

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.060/2008/9. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kármán Judit ügyvéd (5100 Jászberény, Dózsa Gy. u. 7.) által képviselt I.rendű felperes neve, címe I. r., II.rendű felperes neve, címe II. r., III.rendű felperes neve, címe III. r., valamint IV.rendű felperes neve, címe IV. r. felpereseknek - a Dr. Dóra Tímea ügyvéd (5000 Szolnok, Tószegi u. 21.) által képviselt I.rendű alperes neve, címe alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, melybe a korábban Tóviziné dr. Kovács Ibolya ügyvéd (5000 Szolnok, Liliom u. 29.), majd ... jogtanácsos által képviselt **beavatkozó** az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11.P.21.054/2006/18. sorszámú ítélete ellen az I.-IV. r. felperesek részéről 19. sorszám alatt előterjesztett és Pf. 3. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja; kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az I. r. felperesnek 15 napon belül 197 053 (Egyszázkilencvenhétezer-ötvenhárom) forint tőkét, annak

2002. április 8-tól - 2004. december 31-ig évi 11 %-os,

2005. január 1-től - 2005. június 30-ig évi 9,5 %-os,

2005. július 1-től - 2005. december 31-ig évi 7 %-os

2006. január 1-től - 2006. június 30-ig évi 6 %-os,

2006. július 1-től - 2006. december 31-ig évi 6,25 %-os,

2007. január 1-től - 2007. június 30-ig évi 8 %-os,

2007. július 1-től - 2007. december 31-ig évi 7,75 %-os,

2008. január 1-től - 2008. június 30-ig évi 7,50 %-os,

2008. július 1-től a kifizetés napjáig évi 8,50 %-os, de félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Kötelezi az I.-IV. r. felpereseket, hogy fizessenek meg együttesen az alperesnek és a beavatkozónak 15 nap alatt 60 000 - 60 000 (Hatvanezer-Hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperesek 1928-ban született édesanyja 1995 és 2000 év között több alkalommal a j.-i E. Kórház Intenzív- és Belgyógyászati Osztályának kezelése alatt állt; diagnózisai szerint tíz éve tartó magas-vérnyomásban szenvedett, mellkasi panaszai voltak, epehólyag eltávolításon esett át, alsó- és hátsófal szívizomelhalásban és cukorbetegségben szenvedett, valamint az alsó végtagján érszűkület alakult ki.

2002. február 25. és 28. között az alperes IV. sz. Belgyógyászati Osztálya vizsgálta több hónapja fennálló, mindkét alsó végtagban jelentkező erős fájdalmait miatt. A kórismében a főér elzáródását, a kétoldali combverőér elzáródását, oxigénhiányos szívbetegséget, emelkedett vérsírsav-szintet, idült vesemedence-gyulladást és cukorbetegséget rögzítettek. Érsebészeti konzíliumot követően műér beültetését javasolták, ennek tervezett időpontja 2002. április 2. volt. A felperesek édesanyja 2002. március 26-án a j.-i E. Kórház Kardiológiai Szakrendelésén kardiológiai vizsgálaton vett részt.

Az alperes sebészeti osztálya 2002. április 2-án 8 óra 50 perckor vette fel a felperesek édesanyját, belgyógyászati kivizsgálás és érfestést követően nála 2002. április 3-án 8 óra 40 perc - 11 óra 40 perc közötti időszakban aorto-bifemorális bypass műtétet végeztek, az ennek során keletkezett vérrögöt eltávolították. A klinikai kórösszefoglaló szerint a műtét alatt teljes pitvar-kamrai disszociáció keletkezett, melyet gyógyszeresen helyreállítottak. 2002. április 4-én ismételt altatásban elvégzett beavatkozásra került sor, ennek során a combverőér átmenet szakaszán heveny, teljes elzáródást okozó vérrögöt találtak, mely a bal alsó végtag oxigénhiányát okozta. Az orvosi javaslat a bal alsó végtag amputációjára irányult, melyet III. rendű felperes nem fogadott el.

III. rendű felperes 2002. április 5-én heveny szívizomelhalás következtében az alperes sebészeti osztályán 10 óra 40 perckor elhunyt. A szívizomelhalás időpontja a szakértői vélemény szerint a halált megelőző 48-72 órára tehető.

A felperesek keresetükben személyenként az alperest 1 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés, továbbá összesen 670 000 Ft költségeik megtérítésére kérték kötelezni. A peren kívül beszerzett szakértői vélemény megállapításaira hivatkoztak, mely szerint a bizonyossággal határos valószínűséggel heveny szívizomelhalás előtt vagy ilyen állapotban került sor a műtėti beavatkozásra, amit megelőzően kardiológiai, EKG és ECHO kardiográfiás vizsgálat elvégzésére nem került sor, bár ez szakmai szempontból elvárható lett volna, figyelemmel arra, hogy ismert volt édesanyjuk egészségi állapota. Hivatkoztak arra is, hogy egy szívbeteg, idős ember tájékoztatása két műtėti beavatkozást követően arról, hogy végtag-amputációra van szükség, különös körülményt igényel, álláspontjuk szerint a szívizomelhalás a közlés következménye is lehetett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a műtėti beavatkozást a néhai kérte túrhetetlen nyugalmi fájdalmait miatt, felvétele napján mindenre kiterjedő altatóorvosi vizsgálatra került sor, melynek során figyelembe vették a hét nappal korábbi kardiológiai konzílium eredményét. Az elhunyt a felvétel napján és a műtét előtti éjszaka

tünet- és panaszmentes volt, az alperes álláspontja szerint a műtétet közvetlenül megelőzően elvégzett újabb kardiológiai konzílium sem tudta volna előre megjósolni a halált megelőző 72 órán belüli és 2002. április 5-én a délelőtti órákra vélelmezhető infarktus bekövetkeztét.

A perbe az alperes pernyertessége érdekében az **beavatkozó**, mint felelősségbiztosító beavatkozott és a kereset elutasítását kérte, mert szerinte a néhai halála és az alperes hivatkozott vizsgálatának az elmulasztása között az okozati összefüggés nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a **ügyszám1/32.** számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította, határozatának indokolásában a beszerzett orvosszakértői véleményre utalva megállapította, hogy a műtéti beavatkozást megelőzően a kardiológiai vizsgálat elvégzése az alperes részéről ugyan kötelező lett volna, ennek hiányában a műtéti beavatkozásnál az alperes aránytalanul nagyobb kockázatot vállalt. Az Eütv. 129. §-ában és 135. §-ában írt kötelezettségét az alperes megszegte, a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a jogellenesség megállapítható. A felperesek azonban nem bizonyították, hogy az alperes jogellenes magatartásának okozati következménye hozzátartozójuk halála.

Az ítélet ellen I.-IV. r. felperesek terjesztettek elő fellebbezést, a Debreceni Ítéltábla **ügyszám2/7.** sorszámú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az előírt bizonyítási eljárást lefolytatva a szakértői véleményt kiegészítette és a felperesek keresetét ismételten elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg együttesen 15 nap alatt az alperesnek és a beavatkozónak személyenként 150 000 Ft perköltséget. A korábbi ítéletében foglaltakkal egyezően megállapította, hogy az alperes az Eütv. 129. §-ában és 135. §-ában írt kötelezettségét megszegte, amikor a műtéti beavatkozást megelőzően kardiológiai vizsgálatot nem végzett, ennél fogva terhére a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a jogellenesség megállapítható. A kiegészített bizonyítási eljárás adatait mérlegelve továbbra is az volt az álláspontja, hogy a felperesek nem bizonyították, hogy az alperes jogellenes magatartásának okozati következménye a hozzátartozójuk halála. Rögzítette, hogy az orvosszakértői vélemény a 2002. április 3-i műtét alatti szívizom-infarktus bekövetkezését állapította meg, erre az altatás ideje alatt fellépett szívritmuszavar és kamrai részre kiterjedő rendellenes ritmus utalt, amelynek hátterét az aktuálisan zajló heveny szívizom-elhalás képezte. Az észlelt ritmuszavar jó irányú gyógyszeres befolyásolását követően annak okát nem vizsgálták. A műtét szövődményeként bekövetkezett érelzáródás az újabb műtétet már abszolút mértékben indokolta, annak elmaradása a felperesek hozzátartozójának halálához vezetett volna. Ebben a kritikus helyzetben a szívizom-elhalás kérdése már fel sem vetődhetett. Összességében az infarktus az első műtét alatt bekövetkezett, azonban az infarktus miatt a második műtét elodázása a felperesek hozzátartozójának halálához vezetett volna.

Az ítélet ellen az I.-IV. r. felperesek fellebbezést terjesztettek elő, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereseti kérelmük szerinti marasztalását kérték.

Fellebbezésük indokaként előadták, hogy a kardiológus szakvélemény csak általánosságban értelmezhető, ugyanis irodalmi adatokon alapul. A megismételt eljárásban az igazságügyi szakértő személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a 2002. április 3-án végzett műtét ideje alatt bekövetkezett infarktus csupán következtetés a részéről, ugyanakkor az elsőfokú bíróság az infarktus lezajlásának időpontját tényként állapította meg, kizárva annak műtét előtti napon vagy a műtétet közvetlenül megelőzően, illetve altatási szövődményként történő bekövetkezését.

Álláspontjuk szerint nem került kellő bizonyossággal és határozottsággal tisztázásra a megismételt eljárásban sem az infarktus bekövetkezésének időpontja, sem az EKG jelzést kiváltó elváltozás meghatározása. Hangsúlyozták, hogy az általuk csatolt - Dr. B. I. szakértő által készített - kiegészítő vélemény egyértelműen állást foglal abban a kérdésben, hogy „az alperes által a nem elvárhatóságnak megfelelő tevékenység okozati összefüggésben áll az adott időben kialakuló halál beálltával”. Az eljárás során beszerzett szakértői vélemény sem zárta ki teljes bizonyossággal, sem nagy valószínűséggel az okozati összefüggés fennálltát.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helyes indokai szerinti helybenhagyását kérték. A beavatkozó kiemelte azt, hogy a néhai halálakor 74 éves volt, a boncjegyzőkönyv adatai szerint is súlyos szív- és érrendszeri betegségben szenvedett már a műtétet megelőzően is, 10 éve magas vérnyomásos betegsége is volt, valamint 1995-ben hátsófalí szívizom-elhalása keletkezett szívinfarktus következtében. Megjegyezte, hogy az EKG vizsgálat a hátsó fali infarktust rendkívül ritka esetben mutatja ki, továbbá orvosi beavatkozás nélkül egészséges embereknél is bekövetkezhet váratlanul infarktus.

Az I.-IV. r. felperesek keresetét teljes egészében elutasító elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezést az ítéletábra kisebb részben találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban eleget tett a Debreceni Ítéletábra **ügyszám2/7.** sorszámú végzésben előírtaknak és a bizonyítást kiegészítette. Ennek alapján ismételtén arra a következtetésre jutott, hogy nincs oksági kapcsolat az alperes alkalmazottainak mulasztása és a felperesek hozzátartozójának a halála között.

Az aggálytalan szakértői véleményt az ítéletábra is elfogadta ítélezése alapjául, azonban az oksági kapcsolat fennállása tekintetében az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontra helyezkedett.

Az alkalmazott anyagi jogi felelősségi szabály a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes kártérítő felelőssége akkor állapítható meg, ha a jogellenes magatartása és a felpereseknél bekövetkezett kár között az okozati összefüggés fennáll és az alperes a felelősség alól kimenteni magát nem tudta. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti általában elvárható magatartás mértéke a gyógyító orvosnál az egészségügyi törvény (Eütv.) - 2002. áprilisában hatályos szövege - 77. § (3) bekezdése szerint a legnagyobb gondosság és körültekintés. A perbeli esetben is ennek alapján kell megítélni az alperes alkalmazottainak eljárását a felperesek hozzátartozójának kezelése során.

Azt az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg ítéletében, hogy a felperesek hozzátartozójánál a tervezett műtéti beavatkozásra nem kellően kivizsgált és műtetre nem kellően felkészített betegen került sor, az alperes aránytalanul nagyobb kockázatot vállalt az érsebészeti műtét elvégzésével. Helyesen állapította meg azt is, hogy a felperesek hozzátartozójánál a 2002. április 3-án elvégzett műtéti beavatkozás alatt infarktus következett be. Összességében az álláspontja az volt, hogy az alperes terhére megállapítható műtét előtti nem teljeskörű kivizsgálás elmaradása és a felperesek hozzátartozójának halála közötti okozati összefüggés fennállta nem bizonyított.

Az aggálytalan szakértői véleményből megállapítható, hogy a felperesek hozzátartozója tervezett műtéti beavatkozására úgy került sor, hogy az alperes nem végzett megfelelő műtéti előkészítést, az ismerten korábban szívinfarktuson átesett beteg műtét előtti kardiológiai vizsgálata elmaradt. A műtét során bekövetkezett infarktust az alperes alkalmazottai nem diagnosztizálták, ebből következően nem is kezelték. A felperesek hozzátartozójának a halála egyértelműen szívinfarktus miatt következett be.

Az alperes részéről diagnosztikus tévedésről sem lehet szó, mert nem a legnagyobb körültekintéssel és gondossággal járt el, az első műtét alatt észlelt disszociációs zavar okának kiderítésére lépéseket nem tett, ebből következően azt nem is diagnosztizálhatta és nem is kezelte.

A szakvélemény megállapításait elfogadva az ítéletábra arra a következtetésre jutott, hogy az alperes alkalmazottainak fentiekben felsorolt és kifogásolható magatartása, valamint a bekövetkezett halál között az okozati összefüggés fennáll. Az alperes terhére az róható, hogy elmulasztotta az első műtétet megelőzően a felperesek hozzátartozójának kardiológiai vizsgálatát, nem ismerte fel a műszeres jelzés ellenére a műtét során bekövetkezett infarktust, azt nem is diagnosztizálhatta és ebből következően nem is kezelte. Lényegében nem ismerte fel azt a betegséget, amely a halálos eredményhez vezetett.

Az alperes felelősségének megállapítása szempontjából annak van jelentősége, hogy az első műtét alatt bekövetkezett infarktust gondos eljárás esetén fel lehetett volna ismerni, és annak alapján időben elkezdhetők volna azokat a kezeléseket, amelyek az infarktus miatt bekövetkezett halálos eredményt megakadályozhatták volna.

A fentebb kifejtettek alapján a felperes a kártérítő felelősség feltételeit bizonyította, az alperes kimentésének bizonyítása pedig nem járt sikerrel.

A fentiekből következően az alperes a Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A vagyoni károk körében az ítéletábra az I. r. felperes által csatolt temetési számlák figyelembevételével a temetéssel kapcsolatban felmerült 197 053 forint és annak kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Az I.-IV. r. felperesek kórházi látogatási költségeinek megtérítésére alapot nem látott, hiszen azok az alperes károkozásától függetlenül merültek fel. A peren kívül beszerezett szakértői vélemény még nem teljesített költsége, a

szakértőhöz történő utazás költsége, a perköltség körében lett volna sikeres keresetindítás esetén érvényesíthető.

A nem vagyoni kárnak a Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdésében való elhelyezésével a nem vagyoni kár az ott meghatározott kárfajták egyikévé vált.

A nem vagyoni kártérítés általában az állampolgárok autonómiáját ért - nem kizárólag a Ptk. VII. fejezetében meghatározott személyhez fűződő jogok megsértéséből eredő - hátrányok vagyoni eszközökkel történő kiegyenlítésének általános polgári jogi jogintézménye, amelynek alapja a vagyoni károk körén kívül eső valamely immateriális sérülés. A nem vagyoni kártérítésnek az a rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, életvitelének a károsító esemény következtében megváltozott körülményekhez igazodó kialakításában, egyidejűleg biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését, illetőleg más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a tartós vagy súlyos hátrányokat, amelyek a károkozás folytán a károsultat érték. Ehhez a károsult személy körülményeit, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. Ebből az általános elvből kiindulva megállapítható, hogy a hozzátartozó halála önmagában még nem alapozza meg szükségszerűen a nem vagyoni kártérítés iránti igényt, azonban a hozzátartozó életében előidézhethet olyan jelentős hátrányokkal járó változásokat, amelyek kellő alapul szolgálhatnak a nem vagyoni kárpótláshoz.

Az I.-IV. r. felperesek arra hivatkoztak, hogy az elhunyt I. r. felperessel együtt lakott, de valamennyiükkel rendszeres kapcsolatot tartott, a családi életben aktívan közreműködött, az unokák nevelése, gondozása során aktív mindennapi szerepet játszott a család életében, mint ezen az ágon egyedüli nagyszülő. Halálával mind a felperesek és a felperesek unokái is elvesztették a teljes családban élés jogát.

A felperesek által körülírt helyzet az alperes mulasztásától függetlenül szűnt meg, hiszen a felperesek hozzátartozója számtalan természetes okú megbetegedésben szenvedett, optimális esetben életben maradása mellett állandó gondozásra szorult volna.

Az alperes mulasztása tehát a felpereseknél nem idézett elő olyan hátrányt, ami a nem vagyoni kártérítés alapjául szolgálhatna.

A kifejtettek alapján az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írt mértékig a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A pernyertességi arányok csekély módosulása ellenére az elsőfokú eljárásban megállapított perköltség összegét változatlanul hagyta, mert az eredetileg is méltányos összegben került megállapításra.

A felperesek fellebbezése az I. r. felperes vonatkozásában kis részben volt sikeres, egyebekben sikertelen volt, ezért a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése alapján az ítéletábla kötelezte a felpereseket az alperes és beavatkozó javára másodfokú perköltség megfizetésére, melynek összege meghatározásánál figyelemmel volt a 32/2003. (VIII.22.)

IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára, az (5) bekezdésében írtakra, a (6) bekezdésben foglaltakra azzal, hogy a munkadíj összegét a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló összegben határozta meg.

D e b r e c e n, 2008. december 11. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró,
Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -